

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRÓDALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a „Képes Világlap”-pal együtt
Egész évre 8 kor, félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Temetők ünnepe.

Mikor a napfényes mezőkön elhervad a virág és elfakul a gyepp, akkor kivirul a holtak csöndes birodalma. November elsején virág borul a sírhalmokra és lobogó lángok fénye deríti az őszi borulatot. Mintha a tavaszi és nyári örömkért mennénk vezekelni, oly különös az életnek ez a bevonulása a temetőkertbe. És még ember szívében érzéssel, tudatában annak, hogy maga is mulandóságra van szánva, — járni fog a földön, mindig megfogja indítani szívet, lelkét a halottak napja. S kinek ne lenne halottja? Még annak is, akinek nincs oka a temetőben egy sírhantra borulni és ott elzokogni bánatát, annak is van halottja. Nem temetett-e el lelkében reményeket, nem sajog szíve a csalódás bánatától? Halottja mindenkinek van, egyik a temetőben tudja, a másinak szívében van elásva; vajjon melyik a nagyobb, a könnyfacsaróbb halott?

Amit ember kezdett, egyike a legszebb jelenségeknek a temetők ünnepe. Minő kár, hogy idők során az emberek versengéséből ez a szép ünnepe is sokat veszt ösztinteségéből. Azt az őszbe borult édes anyát, akinek a temetőben nyugvó egyetlen gyermeke, minden re-

ménye alussza örök álmát, — és aki tenger fájalmában leborul a sírra és ott igaz könnyeiben megenyhül, — mélyen sajnáljuk és szívünk minden igaz érzésével kísérik. De van a temetőben, halottak napján olyan hivalgó fényezés, mely bántó.

Azonban akár ebből a hivalgó gyász-ból, akár a kegyeletnek egyszerű koszorujából mégis elkérünk a szegénysorsu tüdőbetegek meggyógyítására egy szál virágot. Gyönyörű gondolat, hogy a halottaknak szánt koszorúból egy virágszál jusson az élő halottaknak. A mi hazánkban félmillió tüdőbeteg jár kel és ennek egy ötödresze minden évben meghal. A járó-kelek egy része magától is meggyógyul, vagy a halálos kór lassu pusztításhoz fog, de a legtöbb, amint betegsége előrehaladt, — egyre jobban és jobban veszélyre lesz embertársainak és így a társadalomnak önmaga iránt való kötelessége, hogy ezt a nemzeti sebet gyógyítsa s az élő halottak sorát irgalmas szívébe fogadja.

Csak egy virágszál! — Hangzik országszerte és ha oly sok virágszál adnának az élő halottaknak életük megváltására, népszanatóriumok létesítésére, amennyinek elvonása szinte meglátszanék e napokban a temető sírhantjain; az lenne csak az igazi kegyelet és ez a virágszál lenne a legfényesebben be-

szelő kegyeletünk igaz voltáról, ember-szeretetünkről, nemzeti érzésünkről, de sőt halottaink mélységes meggyászolásáról is.

Vajha a temetők halottaknap nagy ünnepén a sírra tett minden koszorúból hiányoznék egy hervadó virágszál, a hervadó élet megmentésére: az lenne csak a temetőknek mindannyiunk által dicsért legnagyobb fényzése. Mert bizvást mondhatjuk, hogy akármilyen embermészárlás volt is a Balkánon, nem esett el annyi ember, amennyi nálunk évente tüdővészben elpusztul. Nyolcvanezer ember megmentéséért kiállják oda: Ha csak egy virágszál! — ismert jelégét, óh értsd meg szíves olvasó és küld el kegyelednek halottaidért való e megszentelt vámját!

A tiszazugi vasut

szükségességéről meggyőződött immár az egész vármegye. Az állandó választmány határozatát a törvényhatóság egyhangulag elfogadta és a vasut építésére 100.000 koronát szavazott meg.

A vármegye határozata nagy örömmel töltötte el a tiszai alsójárás közönségét. A 100.000 korona megszavazásával feléledt a remény, hogy a kunszentmárton—tiszazugi vasut nem ábránd többé, hanem komoly ügy, melyet egy nagy vidék gazdasági hala-

Intelligentia, műveltség.

A „Kunszentmártoni Ujság” eredeti tárcája.

Írta: Kelemen Ferenc.

Ma, amikor a mindennapi társas érintkezés közben lépten-nyomon halljuk emlegetni ezt a két nagyon is hangzatos fogalmat, amikor a legkülönbözőbb társadalmi rétegekhez tartozó elemek sokszor minden erkölcsi alap nélkül intelligensnek, műveltnak akarnak látszani s amikor ennek a hamis látszatnak, ugyszólván, lázkorszakát éljük, azt hiszem nem lesz felesleges időpazarlás, alkotó elemekre bontani ezt a két immár tulságosan népszerű fogalmat s a rideg tárgyilagosság fényénél megállapítani azokat a feltételeket, melyeknek létezése elengedhetlen kellék ahhoz, hogy valakit intelligensnek vagy pláne műveltnek tartsunk.

Az emberek, mindennapi érintkezésükben ezt a két egymástól lényegesen különböző, noha egymást kölcsönösen feltételező fogalmat sűrűn felcserélik — vagy jelentésükben és tartalmukban egynek találják. — Pedig minden rokoni vonatkozása mellett, mindkét fogalomnak vannak annyira speciális, egyéni tulajdonságai, hogy szinte lehetetlennek látszik azokat egymással összezavarni.

Intelligentia: az emberi értelemnek, szellemi képességnek az a hétköznapi méreteket meghaladó foka, melynek birtokával az illető

egyén az élet megnyilatkozásának, az emberek cselekedeteinek könnyebb és egyszerűs mind alaposabb megértéséhez jut.

Műveltség ellenben: a test és lélek összhangzatos megnyilvánulásának az a fejlettebb állapota, melynek létezésénél, az ember állati származásából évezredek óta megmaradó durvabb fizikai és szellemi vonatkozások, a nemesebb emberi indulatok légkörében teljesen eltűnnek, vagy csak halvány foltok gyanánt jelentkeznek.

Már e definícióból is világosan megállapítható, hogy az intelligentia, mint teljesen önálló fogalom is szerepelhet s hogy nem mindenkor jár együtt legközelebbi rokonával: a műveltséggel, — viszont, hogy ez utóbbi el sem képzelhető az előbbinek létezése nélkül.

Az intelligentia és műveltség tehát olyan ikertestvérek, melyek közül az első önállóan is élni képes, míg az utóbbi ekzisztenciája az elsőnek feltétlen létezésétől függ.

Az intelligentia, mint az emberi értelemnek egy magasabb megnyilatkozása, szinte predestinálja az illető egyént testének, lelkének nemesebb kiművelésére, tehát a műveltté tévésre, de még távolról sem jelenti a szó igazi értelmében vett műveltséget. A műveltség viszont el sem képzelhető intelligentia, azaz az ész intenzivebb, emberibb, tehát műveltebb cselekvő képessége nélkül.

Keletkezésére, származásának idejére, régiebb az intelligentia, mint a műveltség. — Bölcsője ott ringott az ősember sötét barlangjában s évezredek óta fejleszté tovább az a feltartóztatlan folyamat; a fejlődés örök törvénye, mely az ősvilág állatemberét a mai kultur emberré varázsolta.

S csak a már fejlődő emberi értelem-ébredő sugarainál jelentkezik a manapság «műveltségének» nevezett fogalom első életmegnyilvánulása, nevezetesen az a legemberibb törekvés, hogy testünk-lelkünk ősalatti vonatkozásait, tisztultabb, nemesebb sajátságokkal cseréljük fel.

E törekvés mellett azóta állandóan kitart a fejlődő emberiség s a műveltség fogalma azon mértékben nyer jelentőségében és értékében, amily mértékben ez a törekvés az embert az állattól eltávolítja.

Az abszolút műveltséget is akkor fogja csak elérni az ember, amikor értelem, fejlettebb voltának intelligenciájának fényoszlopaival: a benne élő állati vonatkozások minden rejtett zugába bevilágítani képes lesz.

A felületesen gondolkozó és ítélkező emberek megkülönböztetik a test és a lélek műveltségét. Ez a megkülönböztetés téves, mert csakis a test és lélek összhangzatos működése állapítja meg az egyén műveltségének értékét. Nem lehet finomabb lelket durva testben, s

dásáért, fejlődésért minél előbb meg kell csinálni.

Az érdekeltek nem is tétlenkednek, hanem dolgoznak, agítanak a vasút mellett, összetoborozzák a híveket, hogy a tiszazugi vasutat még egy éven belül megcsinálják, mert arra nélkülözhetetlen szükség van.

Mi sem igazolja fényesebben a tiszazugi vasut biztos jövőjét, mint a kunszentmártoni október 29-iki vasut-gyűlés, melyen Szelevény, Csépa, Tiszasas és Tiszaug községek kiküldöttjei megjelentek és kijelentették, hogy a fenti községek a kunszentmárton-tiszazugi vasúthoz csatlakoznak, azt szükségesnek tartják és a hozzájárulást képviselőtestületeikkel megszavaztatják.

Fontos határozatokat hozott a vasut-gyűlés. A vasut kiépítését vállalatba adja és két budapesti mérnököt bíz meg a tervek elkészítésével. Az építést egy éven belül megkezdi, minthogy most már az öt község anyagi hozzájárulása biztosítva van és bizton remélhető, hogy Kecskemét is támogatja anyagi hozzájárulásával e vasutat.

A kunszentmárton-tiszazugi vasut tehát a közel jövőben meglesz. Mindig azt hangoztatta lapunk, hogy addig kell e vasutról beszélnünk, míg azt egyszer csak megis csináljuk. Most már úgy beszélünk a vasut-ról, hogy az a közel jövőben kiépül, mert a vármegye hozzájárulása lehetővé tette azt, hogy a Köröstől a Tiszáig, egy gazdag vidéken át, vasutat vezessünk.

Most még csak gondoljuk, a jövő azonban igazat fog nekünk adni, hogy a kunszentmárton-tiszazugi vasut áldása lesz a vidéknek. E nélkül Szelevény, Csépa, Tiszasas és Tiszaug községek el vannak zárva a világtól, személy- és áruforgalmuk meg van bénítva. A tiszazugi vasut ellenben elviszi őket a Tiszához — és a pusztatenyői vasut Kunszentmárton állomásig, ahonnan az áruk minden átrakodás nélkül mehetnek minden irányban.

A tiszazugi rendes vasut hasznait élvezni fogják a többi községek is. Tiszakürt községet és Tiszainokát egy szárnyvasúttal könnyen bekapcsolhatjuk, így aztán Tiszakürt eléri azt, amit olyan régen óhajtott: lesz

megfordítva: durva, műveletlen testet finomabb, nemesebb lélekkel együtt elképzelni.

Ellenben lehet szó a test és lélek külön-külön való kiműveléséről. A testet a torna, a sport, az egészséges, célszerű életmód, a lelket pedig a művészet egyes ágai, irodalom, zene, festészet, költészet, szobrászat képesek művelni.

Aki testének-lelkének ilyen kölcsönös és párhuzamos megművelésével huzamosabban foglalkozik, gondosan kiművelt testében, nemesebb indulatoktól átitatott lelke számára édes fészket teremt, csakis az tarthat igényt arra, hogy embertársai műveltnék tartásák.

Hosszu, fáradságos munka, a szép és nemes dolgok iránti fogékonyság szükséges ahhoz, hogy az ember műveltté legyen!

Intelligens, bizonyos értelemben, egyik-másik állat is lehet, művelt azonban csak az «ember», ki érzéseiben és gondolkodásában, fizikai és szellemi megnyilatkozásában «emberi» méltóságát megőrizni képes.

Ilyen pedig — sajnos — nagyon kevés van! Ne dobálódzunk tehát az intelligencia és műveltség fogalmaival, hanem kitartó, komoly munkával, a test és lélek örökös finomításával oda törekedjünk, hogy ne csak «lássunk» művelt emberekknek, hanem a valóságban is azok legyünk.

Mert csak akkor leszünk igazán emberek!

vasutja, jó, rendes vágányu és nem keskeny, répavasut.

Négy éve, hogy megindult a szó-beszéd a kunszentmárton-tiszazugi vasut-ról, az ötödik év pedig meghozza az annyira óhajtott megvalósulást, a tiszazugot összeköti a külvilággal.

Örül ennek mindenki. A tiszazug derék polgárai hiven kitartottak Kunszentmárton mellett és türelmesen várták, hogy a tiszazugi vasut létesüljön. Nem is csalódtak Kunszentmártonban. A tiszazugi vasut meg lesz.

Ha olyan erély lesz a községek részéről kivitelben, mint amilyen volt a megajánlásban, — a kunszentmárton-tiszazugi rendes vasut előbb megindul, mintsem gondoljuk.

Ha pedig a tiszazugi vasut kiépül, utána következik a szarvasi vasut, mely ennek folytatása és Békésvármegye ezen része piaca lenne a Tiszazugnak.

Ne késekedjünk tehát, hanem dolgozzunk, mert minden perc drága: a tiszazugi vasutat most könnyen megcsinálhatjuk.

Szegények a községek,

mondta dr. Küry Albert alispán a törvényhatóság októberi közgyűlésén. Alig van község a vármegyében, melynek vagyona lenne, így aztán mind a pótdoból tartja fenn magát, mely — nem ritkaság — több községben eléri a 180 százalékot. Ezen tehát segíteni kell, — mondta az alispán, — és minthogy az állam nem segít, magunknak kell segíteni magunkon, úgy, ahogy tudunk, mert a községeket végromlásba nem dönthetjük.

Fel kell állítani a községi takarékpénztárakat. Ez az egyedüli út és mód a községeken segíteni.

Dr. Küry Albert alispán javaslatát a törvényhatóság felolvastatta és azt egyhangu lelkesedéssel el is fogadta. Sőt érdekes fel-szólalás is akadt. Lippich Gusztav volt főispán, a Mezőgazdasági Takarékpénztár elnöke üdvözölte az alispánt javaslatáért, azt elfogadta és ajánlotta, hogy a községi takarékpénztárakat a vármegye szervezze és csinálja meg.

Dr. Küry Albert javaslatát: *irjon fel a törvényhatóság a belügyminiszterhez, hogy a községi takarékpénztárakat törvényhozásilag rendezze és addig is, míg az megtörténik, a beküldött alapszabályokat hagyja jóvá, hogy a községek létesíthessék takarékpénztáraikat.*

Igaza van alispánunknak. Nagyon szegények a községek. Tudtommal egynek sincs főzsvagyona, mind a polgárookra szorul, kik pedig jajgatnak az adóemelés miatt. Ezen segíteni kell, mert a községek kiadásai évről-évre emelkednek, amikre pedig nincs fedezet.

A községeknek tehát nélkülözhetetlen a takarékpénztár. Minden község fokozni szeretné bevételeit, de nincs miből. Minden község ezt is, azt is szeretné megvalósítani, megcsinálni, de nem tudja, mert nincs miből. Pótdója olyan rémisztő magas, hogy gondolni sem mer annak emelésére, inkább eláll a reformoktól, — és a község nem halad, nem fejlődik.

Kunszentmárton község is szeretné a villamos világítást megcsinálni és szeretné a községet járdákkal ellátni. Igen, de miből? Olyan szegény ez a község, hogy évenként a világításra csak 1200 koronát, a járdára pedig 2000 koronát költhet. A pótdója így is 86 százalék. Ha ezeket megcsinálnánk, elérnénk a 120 százalékos pótdót, amitől pedig menten meg bennünket a jóságos ég.

Kunszentmárton község sem csinálhat másból jövedelmet, mint a községi takarékpénztárból. Ha ezt felállítja, lesz biztos jövedelme, melyet kulturális célokra fordíthat. Akkor, ha meg lesz a községi takarékpénztár, megcsinálhatjuk a villamos világítást és a járdázást is, de addig nem, mert nincs pénzünk.

Dr. Küry Albert javaslatát tehát örömmel kell üdvözölnünk, mert ő szívvel-lélekkel azon van, hogy a vármegye községeit vagyonhoz, jövedelemhez juttassa.

Hirek.

Kunszentmárton, november 2.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami elemi népiskolai gondnokság október hó 29-én, szerdán délután Fazekas András elnökléte alatt rendes közgyűlést tartott, melyen az időszaki ügyeket tárgyalta a gondnokság.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestülete október hó 30-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor rendes közgyűlést tartott nagy érdeklődés mellett. A képviselők szokatlan számban gyűltek össze, pedig választás sem volt. A tárgyszorozaton a jövő évi költségvetés szerepelt. A képviselőtestület a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta, elfogadta a 86 százalékos adókievetést, mi annak tudható be, hogy az új kataszter alapján a földadó kisebb lett, így aztán Kunszentmárton község adóalapja is esett, — a pótdó tehát ennek folytán emelkedett. A költségvetést a képviselőtestület úgy fogadta el, amint azt az előljáróság előterjesztette és amint azt lapunk is ismertette.

— **Egyházi zene.** Énekes-könyv. Öreg Mezey János és Mezey István szerzeményeiből, Budapest, Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság metszése és nyomása, 1913. Jeleztük már, hogy Mezey István kántorunk sajtó alá rendezte édesatyja: öreg Mezey János volt kunszentmártoni kántor és a maga szerzeményeit. Ez a gazdag énekes gyűjtemény a héten hagyta el a sajtót. A majdnem 300 oldalas könyv magában foglalja az egyházi év minden ünnepére szóló összes Mezey-éneket, egyhangra letéve, hogy ezáltal a híres, eredeti dallamot megőrizze s hogy a kántoroknak és híveknek jobb szolgálatára lehessen. A műről csupán azt a tényt szegezzük le, hogy arra Várady L. Árpád, a győri egyházmegye püspöke legközelebb főpásztori körlevelében fogja egyházmegyéje papjainak és kántorainak figyelmét felhívni, mint azt kántorunkhoz intézett leiratában jelezte. Részünkről a legőszintébb öröm fog el bennünket, hogy egy, a zeneirodalom mai nivójának megfelelő gyűjteményben látjuk jeles kántoraink híres szerzeményeit. A mű bolti ára 5 korona. Megrendelhető kántorunknál és a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaságnál Budapest, Hold-utca 7.

— **Vasut gyűlés.** A kunszentmárton-tiszazugi vasutbizottság október hó 29-én, délelőtt 10 órakor a község háza tanácstermében gyűlést tartott, melyen a vasutbizottság tagjain kívül megjelentek: Szelevény község képviselőtestületben Kelemen Imre főjegyző, Stuhl Béla főbíró. Csépa község képviselőtestületben Rosznáky Géza h. jegyző, Szabó Károly főbíró, Cseuz Mihály, Mészáros János, Gigor József és Csernus István képviselők. Tiszasas község képviselőtestületben Barta Imre főbíró és Nagy Gábor másodbíró. Tiszaug község képviselőtestületben Kovács János főjegyző, Csató Benjámin főbíró, dr. Radvány Károly és Steer Ferenc nagybirtokosok.

Az értekezlet kimondta, hogy a kunszentmárton-tiszazugi vasutat kiépíti, azzal vállalkozókat bíz meg. A községek hozzájárulási arányát a következőképpen állapította meg: A vármegye 100.000 korona, Kunszentmárton 100.000 korona, Kecskemét 40.000 korona, Szelevény 30.000 korona, Csépa 40.000 korona, Tiszasas 60.000 korona, Tiszaug 30.000 korona.

A bizottság elhatározta, hogy egy küldött-seget meneszt Kecskemétre, hogy azt a vasut hozzájárulásához megnyerje és egy bizonyos összeg — legalább 40.000 korona, — megszavazására kérje. A küldöttség tagjai lettek dr. Radvány Károly, Steer Ferenc nagybirtokosok, Fazekas András főjegyző és dr. Neuberger Márk ügyvéd.

A bizottság elhatározta, hogy a tiszazugi vasut építését egy éven belül föltétlenül megkezdji, mert a vidék gazdasági érdekei tovább már nem tűrik ennek a fontos vasutnak az elodázását.

A bizottság megbeszélte még a fontosabb teendőket, mire a gyűlés a déli órákban véget ért.

— **A temetők ünnepe.** Virágokkal ékes a temető. A nap, mely a halottaké, — bánatos kegyeletünké egyúttal s alig van ember, akinek a temetőben szeretne ne nyugodni. A József Királyi Herceg Sanatorium Egyesület ismét hallatja esengő szavát. Csak egy szál virágot! szól az ő esedező hangja, — abból a koszorúból, melyet a kegyeletes szív szeretteinek síjára szánt. És ebből az egy szál virágból tán egy hervadó élet fakad újra: hiszen az egyesület ebből az egy szál virágból országos alapot gyűjt a tüdőbetegek megmentésére. Gyönyörű intézményei ezeket gyógyítottak már, főtart két nagy, közel háromszáz ágyas tüdőbeteg gyógyító házat. És az ország minden táján tüdőbeteg rendelő intézetei vannak. Kiadásai a humánus célra évről-évre nagyobbak és országos csapások, valamint a háború gazdasági viszonyai miatt ez az egyesület is kénytelen megérezni a nehéz időket. De a betegek, kiknek nem mindegy, hogy ma, vagy egy év múlva jutnak-e be gyógyító házakba, — egyre kopogtatják az irtalomnak ajtaját: Adjatok, óh adjatok jó lelkék csak egy szál virágot, hogy azt százezrek adományából megsokasodva megmenthessük pusztuló magyar véreink ezreit! Az Egyesület kérő szavát olvasóink meleg szívébe ajánljuk. Az Egyesület címe: Budapest, József Királyi Herceg Sanatorium Egyesület, IV. ker., Sütő-utca 6.

— **A hűtlen hordár.** A kunszentmártoni hordozók — úgy látszik — nincsenek olyan hűségesek, mint a pestiek, kikre az ember egész vagyonát rábízhatja annélkül, hogy félnie kellene annak ellopásától. Egy ifju kunszentmártoni hordár kompromittálta községünket megint a világ előtt. Dr. Singer Benjámin kereskedelmi utazó október hó 29-én Kunszentmártonban időzött és este-felé Vereb Márton foglalkozás nélküli embert kérte fel, hogy téli kabátját vigye ki a vasúthoz. Vereb el is vállalta a megbízást. Amikor a ligetbe ér, vizsgálni kezdte a kabát zsebeit, de meglepetésére, csak egy keféet és egy pár kesztyűt talált bennök. Ha nincs pénz, ezek is jók, gondolta Vereb és a talált tárgyakat nyugodtan zsebre vágta és a kabáttal kísértél az állomásra. Dr. Singer azonban kereste a kesztyűt és a keféet, mint-hogy Vereb azokat nem adta elő, feljelentette őt a napos rendőrnél, ki a hűtlen hordárt a rendőrbiztos elé vezette. Verebnél megtalálták a kesztyűket és a keféet. Feljelentették a járásbírósnál.

— **A moziban** ismét érdekfeszítő előadásban lesz részünk. Szinre kerül az egész világ mozi közönségét meghódító s az emberi lét legrejtettebb örvényiből kikapott híres dráma: a «vörös gyémántok». Az idegrázó darab korunk pénzért, kincsért küzdő emberének tragédiáját tárgyalja mélyrehatóan s a természethez hiven. — E mellett a nagyszabású kép mellett több sokat ígérő bohóság is kerül szinre.

— **Louis Sarly** a kontinens legnagyobb illuzionistája, hypnotizőr és spirittista kitűnő társulatával október hó 31-én Kunszentmártonba érkezett s november hó 4-én (kedden) a Körös szállóban előadást tart. Az érdeklődő közönségnek annál is inkább figyelmébe ajánljuk a társulatot, mert csupán csak egy előadás lesz tartva.

— **A játék vége.** Kuruc József 12 éves béres-gyerek több társával répát szedett Döme Sándor szelevényi tanyáján, közben játszottak, hajigálák egymást. Egy leány a répával érzékenyebben találta megíteni Kurucot, ki erre kézzel támadt a leányra. A leány a kezében levő késsel védekezett, visszaakarta tartani Kurucot, aki belekapott a nagy késbe, mely az egész kezefején keresztül szaladt. Azonnal behozták dr. Déri József orvoshoz megrémült gyereket, aki megnyugtatta, hogy meghalni nem fog, de soká munkaképtelen lesz.

— **Porosak az utóak.** Közeleg a kolera s ezért fehérre meszelik az utcákat, amiért elismerés és hála azoknak, akiket illet. Azonban mit ér a meszelés, mit ér, ha olyan a por, hogy az ember fél az utcára lépni. A porral a levegőbe száll a földre, az utra lerakodott minden piszok s a levegőből a lélegzés folytán a tüdőre megy s kész a fertőzés. Ilyen körülmények között nagyon neveséges — az a tulmeszelés. Kérjük az előjáróságot, hogy reggel és délután 1—2 óra között locsoltassa fel a Kossuth Lajos-utcát. Hidje el, ezzel a kolera ellen ha nem is, de a tüdőbaj ellen hathatós gátat emel!

— **Elhunyt iparos.** Németh István szabó iparos, volt budapesti lakos, hosszú betegeskedés után folyó hó 29-én Kunszentmártonban elhunyt.

— **A Tisza titka.** F. hó 28-án Tiszasas alatt a halászok kifogták egy 21—22 éves fiatal ember holttestét, nyakán többszörösen vastag rézdrót volt körülcavarva, melynek mindkét végére nagy kőnehezékek voltak erősítve. A Szolnokról kiszállott vizsgálóbíró megvizsgálta a holttestet és a külső erőszak nyomait állapította meg rajta. Mivel a zsebében egy imakönyv lapot találtak, Csépnán temették el a katolikus vallás szertartásai szerint. A személyazonosság még eddig nincs megállapítva. Azt hiszik, hogy egy nemrégiben eltűnt kécskei legény holtteste, kit már köröztek is.

— **Eljegyzés.** Kovács Juliskát eljegyezte Halmay Loránd a jászkarajenői takarékpénztár könyvelője.

— **Vásárunk.** Novemberi vásárunk jövő vasárnap, november hó 9-én tartatik meg — azon esetben, ha újabb kolera megbetegedés vármegyénkben elő nem fordul. Előjáróságunk tudatni fogja a közönséggel, ha a vármegye alispánja vásárunkat betiltaná.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbírószág telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Kovács S. Lukács megvette Hegedűs István földjét 1100 koronáért. Tárján Mária A. Kovács Jánosné megvette H. Gál József beltelkét 800 koronáért.

Eladó méz.

Elsőrendű kifogástalan tiszta akác-méz 5 klgmos postadobozokban bérmentve 10 koronáért, Elsőrendű kifogástalan zamatu tiszta fű-méz 5 kilogramos postadobozokban bérmentve 9 koronáért, Elsőrendű kifogástalan tisztes különböző virág-méz 5 klgmos postadobozokban bérmentve 8 koronáért. Gyönyörű szép esemege sejtés-méz kilogramonként 2 koronáért bérmentve küld

Kovács Elek

méhész, Kunszentmárton.

25 klgnál nagyobb vételeknél külön árain vannak.

Hizlalásra

legalkalmasabb a világhírű

Hungária gyorsbiztos abrákfűszer,

mely minden jószág-hizlálásnál nélkülözhetetlen, különösen disznók, lovak, szarvasmarhák és baromfiaknál, melynek használata által föld alatt meghízhatnak. A földmívelési miniszter által engedélyezve és a husipari kiállításán kitüntetve. Kisebb és nagyobb csomagokban kapható

Kun Jánosné és Társa

közsegháza alatt levő liszt-üzletben.

Oktatás.

Perfekt francia és német társulást, levelezést, valamint zenét felelősséggel tanít szerezni föltételek mellett STUMPENÉ helybéli állami tanító.

Egy alig használt, jó karban levő

új stráfkocsi

KOVÁCS ELEK kocsigyártónál jutányos áron eladó.

RENNERIT
ASBEST-PALA
LEGERŐSEBB
LEGJOBB
TÜZBIZTOS

RENNER CÁSÁR & FIAI
PÁRKÁNY (ESZTERGOM/M)

GYÁRI LERAKAT: **Kunszentmártonban,**
IFJ. TOMONYICKA JÓZSEFNÁL.

A világ legjobb tetőfedő anyaga.

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz hogy

KOLOZSVÁRI (HEIRICH-féle)

Glycerin szappan
Tojás „
Mandula „
Márvány „

A kolozsvári gyógyszappan-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Gergulios Pál főbirónál naponta frissen fejt

TEJ

— nagyobb mennyiségben kapható. —

Kölcsönzsákok

kukoricához kaphatók
Hegedüs Lukács
vásártéri üzletében.

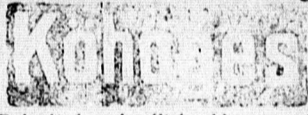
ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhögés elleni szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

ellen. Rekedtség, elnyálkásodás, szamárköhögés, katarus, gégefájás stb. mindent előforduló **hűlés** ellen.

6100 köszönő és hálalevél orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható

LUKÁCS ANDOR és **POPOVITS GÁBOR**
gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

Az őszi idényre

divatos női kalapok, kalapformák megérkeztek

Silberstein T.

divatárusnő,

Kunszentmárton, az új zsidó templom mellett.

Átalakítások, javítások gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Fényképészet

Tizenöt éve Kunszentmártonban jó hírnévnek örvendő fényképészeti műtermem most újonnan van berendezve. Ugyanis ott a legjobb kivitelű fényképek készülnek és pedig, szalon-, táj-, csoport és színes képek. Valamint sirköbe porcellánra égetett képek, ugyszintén

életnagyságu képek

a legjobb kivitelben.

Tisztelettel

Sáray Szabó Albert
fényképész.

Szántó Albert gyalui lakosnak

115 m. hold tanyaföldje

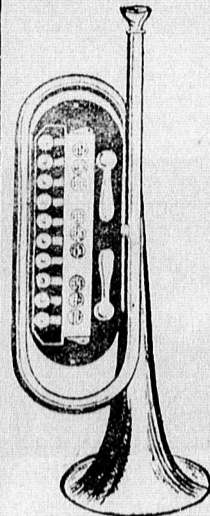
egy tagban haszonbérbe kiadó. — Cim: Szent-tes, Széchenyi-utca 78, és esetleg a helyszínen.

Palásthy Lászlónak

Deák-Ferenc-utcai (templom megett) háza örök áron **eladó.**

Ujdonság!

Csoda réztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csoda réztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 k.

Wagner

Hangszer Király

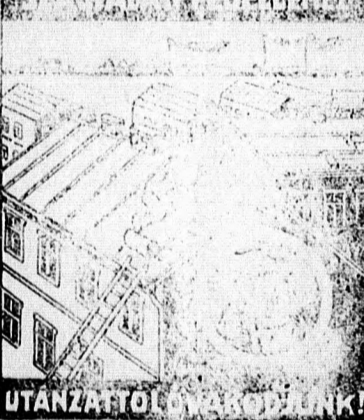
országszerte elismert elsőrangú hangszer áruháza Budapest, József-körút.

Képes hangszerárjegyzék ingyen

Óvás! Figyelem a pontos címre.

KOLLARIT-

BŐRLEMEZ

KOLLARIT-BŐRLEMEZ

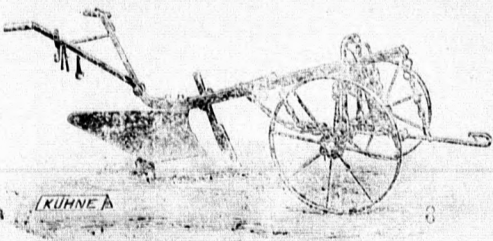
kaucsuk kompozitioval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemez.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Szolnokon kapható:

Mezőgazdasági Szövetkezetnél.

Kunszentmárton, Tiszanagyrev, Inoka, Cibakháza, Kürt, Ugh, Sas, Csépa, Szelevény, Mesterszállás községek gazdaközségének szives tudomására hozzuk, hogy gyári vállalatunk képviselőjét az ottani vidékre

Bozsik János és Tsa uraknak Kunszentmárton

adtuk át és kérjük, hogy bizalommal nevezettekhez fordulni sziveskedjenek. Bozsik János és Tsa összes gyártmányainkban nagy raktárt tart, ahol gépeink természetben megtekinthetők.

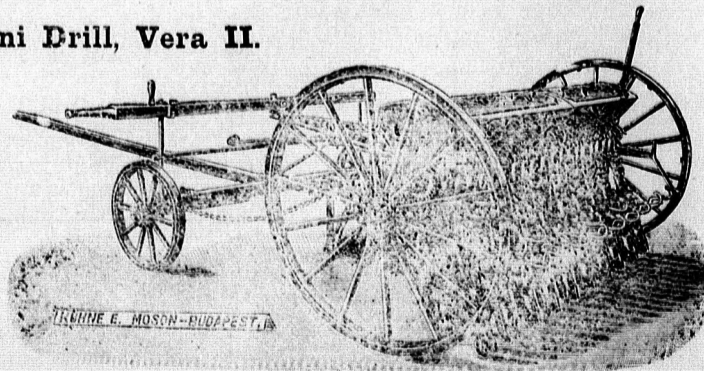
Az őszi idényre ajánljuk **Hungária Drill, Mosoni Drill, Vera II.**

hirneves vetőgépeinket, ekéinket, boronáinkat és egyéb talajmivelő eszközeinket, kukoricamorzsolóinkat 10-féle nagyságban, szecs kavagóinkat, répavágóinkat stb. stb.

Benzin és nyersolaj motorok.

Tisztelettel

KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.
Moson — Budapest.

Nyomatott Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.